

Spis treści

Wstęp / VII

Przedmowa / 1

I. Schyłek historii? / 4

II. Historyczność i charakter sztuki / 22

III. Czym jest fakt muzyczno-historyczny? / 38

IV. Wokół zagadnienia podmiotu historii muzyki / 51

V. Historyzm i tradycja / 62

VI. Hermeneutyka historyczna / 83

VII. Sąd wartościujący jako przedmiot i jako założenie / 98

VIII. O „względnej autonomii” historii muzyki / 123

IX. Myśli o historii strukturalnej / 147

X. Problemy historii recepcji / 171

Bibliografia / 189

Indeks nazwisk i tytułów / 193

© Technische Universität Berlin

Carl Dahlhaus (1928-1989), wybitny przedstawiciel muzykologii niemieckiej drugiej połowy XX wieku, profesor Technische Universität w Berlinie. W szerokim polu jego zainteresowań badawczych znajdowały się zagadnienia teorii, historii i estetyki muzyki, od średniowiecza, poprzez barok, klasycyzm i romantyzm, do XX wieku, a także twórczość Ludwiga van Beethovena, Richarda Wagnera i Arnolda Schönberga. W dorobku Dahlhaus'a znalazły się edycje zbiorowe, jak *Dzieła wszystkie Wagnera* i *Neues Handbuch der Musikwissenschaft*, a także liczne książki i studia z różnych dziedzin muzykologii, m.in. *Untersuchungen über die Entstehung der harmonischen Tonalität* (1968), *Zwischen Romantik und Moderne* (1974), *Grundlagen der Musikgeschichte* (1977), *Die Idee der absoluten Musik* (1979, tłum. pol. *Idea muzyki absolutnej i inne studia*, 1988), *Die Musik des 19. Jahrhunderts* (1980, ²1988), *Musikalische Realismus* (1982), *Klassische und romantische Musikästhetik* (1988).

Podstawy historii muzyki, wyrastające z własnych doświadczeń autora jako historyka muzyki, będące cennym świadectwem jego metodologicznej erudycji, a także umiejętności krytycznego dyskursu, mają znaczenie wielowymiarowe. Z jednej strony pozwalają wniknąć w świat problemów i zagadnień dyscypliny, jaką jest historiografia muzyczna, mająca już kilkowiekową tradycję, poczynając od XVIII wieku. Z drugiej wszakże – prezentując tę dyscyplinę, Dahlhaus nie zawęża jej do jej własnych ram, lecz czyni to w poczuciu związków historii muzyki z historią powszechną i jej tradycją [...]. Poczucie to idzie jednak stale w parze z uwydatnieniem estetycznego nacechowania dzieł, które zasadniczo zmienia status historiografii muzycznej, przez co jej główne obiekty – dzieła muzyczne – zyskują charakter, jakiego nie mają obiekty historii powszechnej. Sprowadza się on zarówno do otwartości na nowe odczytania, jak i do siły oddziaływań, wyznaczając w ten sposób szczególny kształt procesu dziejowego, w którym raz skomponowane dzieło, zwłaszcza arcydzieło wchodzące w skład kanonu, nie odchodzi bezpowrotnie do przeszłości; przeciwnie, nie tylko oddziałuje na teraźniejszość, lecz także kryje w sobie perspektywę przyszłych odczytań.